

КОНВЕНЦИЈА О ЗАШТИТИ СВЈЕТСКЕ КУЛТУРНЕ И ПРИРОДНЕ БАШТИНЕ

Генерална конференција Организације уједињених нација за просвјету, науку и културу на свом XVII засједању, одржаном у Паризу од 17. октобра до 21. новембра 1972. године је констатовала да културној баштини и природној баштини све више пријети уништавање, не само због класичних узрока пропадања, већ и због промјена у друштвеном и економском животу које отежавају ситуацију уношењем нових феномена оштећења и разарања.

Сматра да оштећење или нестанак сваког примјерка културне или природне баштине представља осиромашење баштине свих народа свијета.

Сматра да заштита те баштине на националном плану често бива непотпуна због обимности средстава која су за њу потребна и недостатка економских, научних и техничких средстава у земљи гдје се налази објекат који треба заштитити.

Напомиње да се у Уставу Унеска предвиђа да ће Организација помагати одржавање, напредак и ширење знања, водећи бригу о одржавању и заштити баштине цијелог свијета и дајући с тим циљем потребне препоруке заинтересованим нацијама за међународне конвенције.

Сматра да су постојеће међународне конвенције, препоруке и резолуције о културним и природним добрима доказ тога од колико је значаја за све народе свијета очување тих јединствених и незамјенљивих добара, без обзира на то којој земљи припадају.

Сматра да су извјесна добра културне и природне баштине од изузетног значаја и да их зато треба заштитити као дио опште баштине цијелог човјечанства.

Сматра да је, с обзиром на величину и озбиљност нових опасности које им пријете, цијела међународна заједница дужна да учествује у заштити оне културне и природне баштине која има изузетну универзалну вриједност, указивањем колективне помоћи која, не замјењујући акцију заинтересоване државе, представља ефикасну допуну исте.

Сматра да је у ту сврху неопходно усвојити нове одредбе у форми конвенције, на основу којих ће се успоставити ефикасан систем колективне заштите културне и природне баштине од изузетне опште вриједности, организован на трајној основи и у складу са модерним научним методама.

Одлучивши на XVI засједању да ће то питање бити предмет једне међународне конвенције, усваја на данашњи дан, 16. XI 1972. ову Конвенцију.

I ДЕФИНИЦИЈА КУЛТУРНЕ И ПРИРОДНЕ БАШТИНЕ

Члан 1

За сврхе ове Конвенције под "културном баштином" подразумијевају се:

1) Споменици: дјела архитектуре, монументална вајарска или сликарска дјела, елементи или структуре археолошког карактера, натписи, већина и групе елемената које имају изузетну универзалну вриједност са историјског, умјетничког или научног гледишта.

2) Група здања: групе изолованих или повезаних грађевина, које по својој архитектури, јединству и уклопљености у пејзаж представљају изузетну универзалну вриједност са историјске, умјетничке или научне тачке гледишта.

3) Знаменита мјеста: дјела људских руку или комбинована дјела људских руку и природе, као и зоне, укључујући ту археолошка налазишта која су од изузетног универзалног значаја са историјске, естетске и етнолошке или антрополошке тачке гледишта.

Члан 2

За сврхе ове Конвенције под "природном баштином" подразумијевају се:

1) Споменици природе који се састоје од физичких или биолошких формација или скупина тих формација, а који имају изузетну универзалну вриједност са естетске или научне тачке гледишта.

2) Геолошке и физиографске формације и тачно одређене зоне које представљају хабитат угрожених врста животиња и биљака од изузетне универзалне вриједности са научне и конзерваторске тачке гледишта.

3) Зnamenita мјеста природе или тачно одређене природне зоне која имају изузетну универзалну вриједност са тачке гледишта науке, конзервирања или природних љепота.

Члан 3

Дужност је сваке државе чланице ове Конвенције да утврди и разграничи разна добра која се налазе на њеној територији, а споменута су у чл. 1 и 2.

II НАЦИОНАЛНА И МЕЂУНАРОДНА ЗАШТИТА КУЛТУРНЕ И ПРИРОДНЕ БАШТИНЕ

Члан 4

Свака држава чланица ове Конвенције признаје да у њену дужност првенствено спадају проналажење, заштита, конзервирање, популаризација и преношење будућим генерацијама културне и природне баштине која се налази на њеној територији. С тим циљем она ће настојати да дјелује сопственим напорима, максимално користећи све расположиве могућности, а ако затреба - међународну помоћ и сарадњу која јој се пружи, прије свега у финансијском, умјетничком, научном и техничком погледу.

Члан 5

С циљем гарантовања ефикасне заштите и очувања, као и што активније популаризације културне и природне баштине на сопственој територији и под условима који одговарају свакој земљи, државе чланице ове Конвенције настојаће по могућности да:

а) Усвоје општу политику усмјерену на то да се културној и природној баштини да одређена функција у животу заједнице и да се заштита те баштине укључи у програме општег планирања.

б) На својој територији формирају, уколико то још нису, једну или више служби за заштиту, одржавање, ревалоризовање (враћање раније вриједности) културне и природне баштине, које ће имати на располагању одговарајуће особље и средства како би могле да изврше постављене задатке.

в) Развијају научна и техничка проучавања и истраживања, као и да усаврше такве методе рада на основу којих ће држава моћи да се супротстави опасностима које угрожавају њене културне и природне баштине.

г) Предузимају одговарајуће законске, научне, техничке, административне и финансијске мјере које су потребне за проналажење, заштиту, одржавање, популаризацију и обнављање те баштине.

д) Раде на успостављању националних или регионалних центара за обуку на пољу заштите, одржавања и популаризације културне и природне баштине и на стимулисању научног истраживања на том пољу.

Члан 6

1) Поштујући у потпуности сувереност држава на чијој се територији налази културна и природна баштина о којој је ријеч у чл. 1 и 2, не кршећи права власништва предвиђена у националном законодавству, државе чланице ове Конвенције признају да та баштина представља универзалну баштину на чијој заштити треба да сарађује цијела међународна заједница.

2) Државе чланице се обавезују да у складу са одредбама Конвенције пружају помоћ на утврђивању, заштити, конзервацији и популаризацији културне и природне баштине о којој је ријеч у тачкама 2 и 4, члана 11, ако државе на чијој се територији она налази буду то затражиле.

3) Свака држава чланица ове Конвенције обавезује се да неће намјерно предузимати никакве мјере које би могле, посредно или непосредно, ићи на штету културне и природне баштине о којој је ријеч у чл. 1 и 2, а која се налази на територији других држава чланица ове Конвенције.

Члан 7

За сврхе ове Конвенције под међународном заштитом свјетске културне и природне баштине подразумијева се успостављање међународног система сарадње и помоћи, како би се дала подршка државама чланицама ове Конвенције у њиховим напорима на очувању и утврђивању те баштине.

III МЕЂУВЛАДИН КОМИТЕТ ЗА ЗАШТИТУ СВЈЕТСКЕ КУЛТУРНЕ И ПРИРОДНЕ БАШТИНЕ

Члан 8

1) Овим се при Организацији уједињених нација за просвјету, науку и културу образује Међувладин комитет за заштиту културне и природне баштине од изузетно високе универзалне вриједности под називом Комитет за свјетску баштину. Он је састављен од 15 држава чланица ове Конвенције које буду изабране од држава чланица ове Конвенције на сједници Генералне скупштине за вријеме редовног засједања Генералне конференције Организације уједињених нација за просвјету, науку и културу. Број држава чланица Комитета повећава се до 21, почевши од редовне сједнице Генералне конференције послје ступања на снагу ове Конвенције у најмање 40 држава.

2) Приликом избора чланова Комитета треба да буде загарантована једнака заступљеност разних региона и култура свијета.

3) Сједницама Комитета могу да присуствују са савјетодавним правом гласа: један представник Међународног центра за проучавање конзервације и рестаурације културних добара (центар у Риму), један представник Међународног савјета за споменике и позната мјеста (ИКОМОС), један представник Међународне уније за конзервацију природе и њених ресурса (УИКН). Њима ће се моћи придодати на тражење држава чланица које засједају у Генералној скупштини за вријеме редовних састанака Генералне конференције Организације уједињених нација за науку, просвјету и културу, представници других међувладиних или невладиних организација које имају сличне циљеве.

Члан 9

1) Мандат држава чланица у Комитету за свјетску баштину трајаће од завршетка редовне сједнице Генералне конференције на којој су оне биле изабране, па до завршетка њене треће узастопне редовне сједнице.

2) Међутим, мандат трећине чланова именованих на првим изборима престаће послје прве редовне сједнице Генералне конференције која сlijеди иза оне на којој су они били изабрани. Мандат сљедеће трећине чланова изабраних у исто вријеме престаће на крају друге редовне сједнице сљедеће Генералне конференције послје оне на којој су они били изабрани. Имена тих чланова изабраће жријесом председник Генералне конференције послје првих избора.

3) Државе чланице Комитета именоваће као своје представнике у њему лица која су квалификована на пољу културне и природне баштине.

Члан 10

1) Комитет за свјетску баштину донијеће свој Правилник.

2) Комитет може било кад да позове на своја засједања јавне и приватне организације, као и приватна лица ради консултације о појединим питањима.

3) Комитет може да формира савјетодавне органе које буде сматрао неопходним за обављање свог задатка.

Члан 11

1) Свака држава чланица ове Конвенције доставиће Комитету за свјетску баштину, према могућностима, инвентар добара културне и природне баштине која се налазе на њеној територији и која се могу укључити у списак о коме се говори у тачки 2 овог члана. Тај инвентар, који неће бити исцрпан, садржаваће податке о мјесту на коме се налазе та добра, као и о вриједности коју она имају.

2) На основу инвентара које државе буду поднијеле у складу са тачком 1, Комитет ће установити и водити евиденцију и објавити под насловом "Списак свјетске баштине" списак добара културне баштине и природног наслеђа, како је то наведено у чл. 1 и 2 ове Конвенције, за која буде сматрао да имају изузетну универзалну вриједност по критеријумима који буду установљени. Ажуриран списак, у коме је извршена ревизија, биће објављен најмање сваке друге године.

3) Да би неко од добара било унесено у Списак свјетске баштине, потребна је сагласност заинтересоване државе. Упис неког добра, које се налази на некој територији која је предмет ревандикације (тражење поврата) суверености или јурисдикције од стране више држава, неће прејудуцирати права страна у спору.

4) Комитет ће на основу списка свјетске баштине, према потреби, састављати, ажурирати и објављивати "Списак свјетске баштине у опасности", списак добара чија заштита захтијева велике конзерваторске радове за које је тражена помоћ у смислу Конвенције. У овом списку ће се дати процјена вриједности тих операција. У списак добара могу да буду унесена само она добра културне и природне баштине којима пријети озбиљна и конкретна опасност, као што су: пријетња уништењем због убрзаног пропадања, пројекти великих јавних и приватних радова, нагли урбани и туристички развој, рушење због промјена у кориштењу или посједу земљишта, дубоке промјене из непознатих разлога, напуштање из било којих разлога, избијање или пријетња да ће избити оружани сукоби, катастрофе и катаклизме, пожари, земљотреси, клишење гла, вулканске ерупције, промјене нивоа вода, поплаве и велики морски сеизмички таласи. У случају неопходности, Комитет ће моћи у свако доба да врши допуне Списка свјетске баштине у опасности и о сваком новом упису одмах да изда саопштење.

5) Комитет ће одредити критеријуме на основу којих ће вршити упис неког добра културне и природне баштине у један од спискова о којима је ријеч у тачкама 2 и 4 овог члана.

6) Прије него што се одбије нека молба за упис у један од два списка о којима је ријеч у тачкама 2 и 4 овог члана, Комитет ће консултовати државу чланицу на чијој се територији налази то добро културне и природне баштине.

7) У договору са заинтересованим државама Комитет ће координирати и стимулирати потребне студије и истраживања да би се саставили спискови о којима је ријеч у тачкама 2 и 4 овог члана.

Члан 12

Чињеница да неко добро културне и природне баштине није ушло у један од два списка из тачака 2 и 4, члана 11, никако не значи да оно нема изузетну универзалну вриједност за неке друге сврхе од оних које изискују упис у ове спискове.

Члан 13

1) Комитет за свјетску баштину ће примати и проучавати молбе за међународну помоћ које буду достављале државе чланице ове Конвенције у погледу добара културне и природне баштине која се налазе на њиховим територијама, а која су унесена или имају услове да буду унесена у спискове о којима је ријеч у тачкама 2 и 4, члана 11. Такви захтјеви моћи ће да се поднесу у сврху заштите конзервирања, популаризације или рехабилитације тих добара.

2) Захтјеви за међународну помоћ, примјењујући тачку 1 овог члана, моћи ће да имају такође за циљ да се пронађу добра културне и природне баштине која су дефинисана у чл. 1 и 2 уколико прелиминарна истраживања буду доказала да ће даља истраживања бити оправдана.

3) Комитет ће доносити одлуку о томе како треба поступати у вези с тим захтјевима и одредити, тамо гдје буде требало, каквог карактера и обима треба да буде његова помоћ и даће овлаштење да се у његово име закључе потребни споразуми са заинтересованим владама.

4) Комитет ће одредити приоритетни ред својих интервенција. С тим циљем он ће имати у виду: значај добра које треба заштитити за свјетску културну и природну баштину, потребу да се обезбиди међународна заштита за најрепрезентативнија добра природе или духа и историје народа свијета, хитност радова које треба предузети, средства којима располажу државе на чијој се територији налазе та угрожена добра и посебно мјеру у којој ће моћи да осигурају заштиту тих добара својим сопственим средствима.

5) Комитет ће саставити, ажурирати и објавити списак добара за која је дата међународна помоћ.

6) Комитет доноси одлуку о употреби средстава из фонда који се формира у складу са чланом 15 ове Конвенције. Он ће тражити начин да се повећају средства и предузимаће потребне мјере у том смислу.

7) Комитет сарађује са међународним и владиним националним и невладиним организацијама, чији су циљеви слични циљевима ове Конвенције. Да би израдио своје програме и извео своје пројекте, Комитет се може обраћати овим организацијама, а нарочито: Међународном центру за проучавање конзервације и рестаурације културних добара (центар у Риму), Међународном савјету за споменике и позната мјеста (ИКОНОС) или Међународној унији за конзервацију природе и њених ресурса (УИКН), као и јавним и приватним организацијама и појединцима.

8) Комитет доноси одлуке двотрећинском већином чланова који су присутни и који гласају. Кворум сачињава већина чланова Комитета.

Члан 14

1) Комитету за свјетску баштину помаже Секретаријат, који именује генерални директор Организације уједињених нација за просвјету, науку и културу.

2) Генерални директор Организације уједињених нација за просвјету, науку и културу, користећи се у највећој мјери услугама Међународног центра за проучавање конзервације и рестаурације културних добара (центар у Риму), Међународног савјета за споменике и позната мјеста (ИКОНОС) и Међународне уније за конзервацију природе и њених ресурса (УИКН) у оквиру њених надлежности и одговарајућих функција, припрема документацију Комитета и дневни ред његових састанака и спроводи његове одлуке.

IV ФОНД ЗА ЗАШТИТУ СВЈЕТСКЕ КУЛТУРНЕ И ПРИРОДНЕ БАШТИНЕ

Члан 15

1) Овим се оснива Фонд за заштиту свјетске културне и природне баштине од изузетне универзалне вриједности, који носи назив "Фонд за свјетску баштину".

2) Овај фонд ће бити Фонд депозита, у складу са одредбама Правилника о финансијама Организације уједињених нација за просвјету, науку и културу.

3) Средства Фонда се састоје од:

а) Обавезних и добровољних доприноса држава чланица ове Конвенције;

б) Прилога, поклона или завјештања која могу да приложе:

1) Друге државе;

2) Организација уједињених нација за просвјету, науку и културу, остале организације из система Уједињених нација, посебно програма Уједињених нација за развој и друге међувладине организације;

3) Приватне или јавне организације или приватна лица;

в) Сваке камате која се добија од средстава Фонда;

г) Износа прикупљених прилога од манифестација организованих у корист Фонда;

д) Свих других средстава која су одобрена Правилником, а који ће израдити Комитет за свјетску баштину.

4. Прилози Фонду и остали облици помоћи у корист Комитета могу да се користе једино у сврхе које овај одреди. Комитет ће примати прилоге који буду одређени за један одређени програм или неки специфични програм, под условом да Комитет одлучи да оствари овај програм или да спроведе тај пројект. Прилози који буду намијењени Фонду не смију да буду политички условљени.

Члан 16

1) Без штете по било који допунски добровољни прилог државе чланице ове Конвенције обавезују се да редовно сваке друге године уплаћују у Фонд за свјетску баштину прилоге чију суму, састављену од једнаког процента за све државе, одређује Генерална скупштина држава чланица ове Конвенције на састанку засједања Генералне конференције Организације уједињених нација за просвјету, науку и културу. За доношење ове одлуке Генералне скупштине потребно је да гласа већина држава чланица које су присутне и које су гласале, а које нису дале изјаву из тачке 2 овог члана. Тај обавезни допринос држава чланица ове Конвенције ни у ком случају не може да износи више од једног процента од њиховог доприноса за редовни буџет Организације уједињених нација за просвјету, науку и културу.

2) Међутим, свака држава чланица на коју се односе чл. 31 и 32 ове Конвенције може приликом депоновања својих инструмената о ратификацији, прихватању или приступању изјавити да се сматра обавезном у смислу одредбе тачке 1 ове Конвенције.

3) Свака држава чланица ове Конвенције која да поменути изјаву из тачке 2 овог члана, може исту повући у било ком тренутку, обавјештавајући о томе генералног директора Организације уједињених нација за просвјету, науку и културу. Међутим, повлачење те изјаве неће важити у погледу обавезног доприноса који је поменута држава дужна да плати до датума следеће Генералне скупштине држава чланица ове Конвенције.

4) Да би Комитет могао да ефикасно планира своју дјелатност, доприноси држава чланица ове Конвенције, које су дале изјаву из тачке 2 овог члана достављаће се редовно, најмање сваке друге године и они не би требало да износе мање од доприноса које би биле дужне да плате да су везане одредбама из тачке 1 овог члана.

5) Свака држава чланица ове Конвенције, која закасни са уплатом редовног или добровољног доприноса за текућу годину и непосредно претходну календарску годину, неће се моћи бирати за члана Комитета за свјетску баштину, иако се ова одредба неће примјењивати приликом првог избора.

Ако је та држава већ чланица Комитета, њен мандат ће престати у тренутку када се буду вршили избори предвиђени у тачки 1, члана 8 ове Конвенције.

Члан 17

Државе чланице ове Конвенције размотриће или подржати стварање националних, јавних или и приватних фондација или удружења која имају за циљ апеловање на дарожљивост у корист заштите културне и природне баштине, као што је то дефинисано у чл. 1 и 2 ове Конвенције.

Члан 18

Државе чланице ове Конвенције пружају помоћ у организовању међународних кампања за убирање новца за Фонд за свјетску баштину под покровитељством Организације уједињених нација за просвјету, науку и културу. Оне ће давати олакшице за прикупљање новца које у те сврхе врше организације поменуте у тачки 3, члана 15.

У УСЛОВИ И МОДАЛИТЕТИ ЗА МЕЂУНАРОДНУ ПОМОЋ

Члан 19

Свака држава чланица ове Конвенције може да затражи међународну помоћ у корист културне и природне баштине од изузетне универзалне вриједности, која се налази на њеној територији. Уз своју молбу она ће приложити све податке и документацију предвиђену у члану 21 којом располаже и која ће омогућити Комитету да донесе своју одлуку.

Члан 20

Према одредби тачке 2, члана 13, става в), члана 22 и члана 23 међународна помоћ коју предвиђа ова Конвенција може се додијелити једино за добра културне и природне баштине која је Комитет за свјетску баштину унио или ће унијети у један од спискова о којима је ријеч у тачкама 2 и 4, члана 11.

Члан 21

1) Комитет за свјетску баштину одређује процедуру по којој ће се разматрати молбе за међународну помоћ које су му упућене и навешће елементе које треба да садржи молба у којој се наводе предвиђене операције, потребни радови, процјена цијена коштања истих, степен хитности и разлози због којих средства државе која тражи помоћ нису довољна да она сноси све трошкове. Кад год буде могуће, те молбе ће бити поткријепљене извјештајима стручњака.

2) Комитет ће давати приоритет разматрању молби поднесених због катастрофа и природних непогода јер оне могу да изискују предузимање хитних мјера, а за такве изузетне случајеве Комитет треба да има на располагању резервни фонд.

3) Прије доношења одлуке Комитет ће спровести студије или консултације за које буде сматрао да су потребне.

Члан 22

Помоћ Комитета за свјетску баштину може се пружити у сљедећим формама:

- а) Студије о умјетничким, научним и техничким проблемима које изискују заштита, одржавање, популарисање и рехабилитација културне и природне баштине, као што је наведено у тачкама 2 и 4, члана 11 ове Конвенције;
- б) Службе стручњака, техничара и квалификованих радника да би се обезбиједило тачно извођење усвојеног пројекта;
- в) Оспособљавање стручњака свих нивоа у области проналажења, заштите, конзервације, популарисања и рехабилитације културне и природне баштине;
- г) Снабјевање опремом коју заинтересована држава не посједује или је не може набавити;
- д) Зајмови са смањеном каматом или без камате, са великим роком отплате;
- ђ) Субвенције, у изузетним и нарочито образложеним случајевима, без обавезе отплаћивања;

Члан 23

Комитет за свјетску баштину такође може да пружа међународну помоћ националним или регионалним центрима за оспособљавање стручњака свих нивоа у области проналажења, заштите, конзервације, популарисања и рехабилитације културне и природне баштине.

Члан 24

Прије додјеливања веома обимне међународне помоћи морају се извршити детаљна научна, економска и техничка проучавања. За овакву студију мора се користити најмодернија техника за заштиту, конзервацију, популарисање и рехабилитацију културне и природне баштине и она мора да одговара циљевима ове Конвенције. У тој студији такође треба тражити начин да се рационално користе расположиви ресурси заинтересоване државе.

Члан 25

У начелу, само дио потребних радова треба да буде финансиран од међународне заједнице. Допринос државе која прима међународну помоћ представљаће битан дио ресурса сваког програма или пројекта, осим кад то њене могућности не дозвољавају.

Члан 26

Комитет за свјетску баштину и држава којој се даје помоћ навешће у споразуму који буду склопили услове под којима ће се спроводити неки програм или пројект, како би се олакшала међународна помоћ у складу са одредбама ове Конвенције. Држава која прима међународну помоћ има обавезу да даље чува, одржава и популарише добра која се на тај начин штите, испуњавајући услове који су у споразуму утврђени.

VI ОБРАЗОВНИ ПРОГРАМИ

Члан 27

1) Државе чланице ове Конвенције залагаће се у највећој мјери да свим одговарајућим средствима, а нарочито образовним и информативним програмима, стимулишу међу својим народима поштовање и уважавање културне и природне баштине која је дефинисана у чл. 1 и 2 ове Конвенције.

2) Оне се обавезују да широко информишу јавност о опасностима које пријете тој баштини, као и о предузетим мјерама о примјени ове Конвенције.

Члан 28

Државе чланице ове Конвенције које добијају међународну помоћ на основу Конвенције, предузеће потребне мјере с циљем упознавања значаја добра за које се прима помоћ и улоге коју је та помоћ одиграла.

VII ИЗВЈЕШТАЈИ

Члан 29

1) Државе чланице ове Конвенције наводе у извјештајима које достављају Генералној конференцији Организације уједињених нација за просвјету, науку и културу, у роковима и на начин које она одреди, законодавне и административне одредбе и остале мјере које су предузете с циљем примјене ове Конвенције, као и појединости из искуства стеченог на овом пољу.

2) Ови извештаји се подносе на знање Комитету за свјетску баштину.

3) Комитет подноси извештај о свом раду на свакој редовној сједници Генералне конференције Организације уједињених нација за просвјету, науку и културу.

VIII ЗАВРШНЕ КЛАУЗУЛЕ

Члан 30

Ова Конвенција је сачињена на арапском, енглеском, шпанском, француском и руском језику, при чему су свих пет текстова подједнако вјеродостојни.

Члан 31

1) Ова Конвенција подлијеже ратификацији (потврђивању) и прихватању од стране држава чланица Организације уједињених нација за просвјету, науку и културу, у складу са њиховим одговарајућим уставним процедурама.

2) Инструменти о ратификацији или прихватању предају се на чување генералном директору Организације уједињених нација за просвјету, науку и културу.

Члан 32

1) Ова Конвенција остаје отворена за приступање свим државама које нису чланице Организације уједињених нација за просвјету, науку и културу, а које Генерална конференција Организације позове да јој се прикључе.

2) Приступање се врши достављањем инструмената о приступању генералном директору Организације уједињених нација за просвјету, науку и културу.

Члан 33

Ова Конвенција ступа на снагу три мјесеца после предаје двадесетог инструмента о ратификацији или о прихватању или приступању, али само у односу на оне државе које доставе своје одговарајуће инструменте о ратификацији, прихватању или приступању на дан истека рока или раније. За сваку другу државу она ступа на снагу три мјесеца после њене предаје инструмената о ратификацији, прихватању или приступању.

Члан 34

На државе чланице ове Конвенције које имају федерални или нејединствени уставни систем примјењују се следеће одредбе:

а) У погледу одредаба ове Конвенције, чија је примјена предмет законодавне дјелатности федералне или централне законодавне власти, обавезе федералне и централне владе биће исте као обавезе држава чланица које нису федералне државе.

б) У погледу одредаба ове Конвенције чија примјена спада у законодавну надлежност појединих федералних држава, земаља, покрајина и кантона, који по уставном систему федерације нису обавезни да предузимају законодавне мере, федерална влада обавјештава надлежне органе тих држава, земаља, покрајина и кантона тих покрајина, уз препоруку да их усвоје.

Члан 35

1) Свака држава чланица ове Конвенције може да откаже ову Конвенцију.

2) Отказивање се саопштава писменим путем и депонује код генералног директора Организације уједињених нација за просвјету, науку и културу.

3) Отказивање ступа на снагу дванаест мјесеци послје пријема инструмената о отказивању. Отказивање не утиче на финансијске обавезе државе која предаје отказ све до датума кад њено повлачење буде ступило на снагу.

Члан 36

Генерални директор Организације уједињених нација за просвјету, науку и културу обавјештава државе чланице Организације, државе које нису чланице, а које су поменуте у члану 32, као и Организацију уједињених нација о депоновању свих инструмената о ратификацији, прихватању или приступању који се помињу у чл. 31 и 32 и о отказивањима која се помињу у члану 35.

Члан 37

1) Генерална конференција Организације уједињених нација за просвјету, науку и културу може да изврши ревизију ове Конвенције. Међутим, таква ревизија ће бити обавезна само за државе које постану чланице те ревидиране конвенције.

2) У случају да Генерална конференција усвоји нову конвенцију, која настане послје дјелимичне или потпуне ревизије ове Конвенције, и ако нова конвенција не налаже другачије, ова Конвенција ће престати да буде отворена за ратификацију, прихватање или приступање, почевши од датума кад нова ревидирана конвенција буде ступила на снагу.

Члан 38

У складу са чланом 102 Повеље Уједињених нација ова конвенција ће бити регистрована у Секретаријату Уједињених нација на молбу генералног директора Организације уједињених нација за просвјету, науку и културу.

Сачињено у Паризу, 23. новембра 1972. у два аутентична примјерка, са потписом представника Генералне конференције сазване на седамнаесто засједање и генералног директора Организације уједињених нација за просвјету, науку и културу. Исти ће бити депоновани у архиви Организације уједињених нација за просвјету, науку и културу, а чије ће овјерене копије бити упућене свим државама наведеним у чл. 31 и 32, као и Уједињеним нацијама.

ПРЕГЛЕД ДРЖАВА ЧЛАНИЦА

КОНВЕНЦИЈЕ
О ЗАШТИТИ СВЈЕТСКЕ КУЛТУРНЕ И ПРИРОДНЕ БАШТИНЕ

ДРЖАВЕ	
АВГАНИСТАН	20. март 1979. (Р)
АЛБАНИЈА	10. јул 1989. (Р)
АЛЖИР	24. јун 1974. (Р)
АНДОРА	3. јануар 1997. (Ац)
АНГОЛА	7. новембар 1991. (Р)
АНТИГВА И БАРБУДА	1. новембар 1983. (Ац)
АРГЕНТИНА	23. август 1978. (Ац)
АУСТРАЛИЈА	22. август 1974. (Р)
АУСТРИЈА	18. децембар 1992. (Р)
АЗЕРБЕЈДАН	16. децембар 1993. (Р)
БАХРЕИН	28. мај 1991. (Р)
БАНГЛАДЕШ	3. август 1983. (Ац)
БЕЛГИЈА	24. јул 1996. (Р)
БЕЛИЗЕ	6. новембар 1990. (Р)
БЕЛОРУСИЈА	12. октобар 1988. (Р)
БЕНИН	14. јун 1982. (Р)
БОЦВАНА	23. новембар 1998. (Ац)
БОЛИВИЈА	4. октобар 1976. (Р)
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА	12. јул 1993. (С)
БРАЗИЛ	1. септембар 1977. (Ац)
БУГАРСКА	7. март 1974. (Ац)
БУРКИНА ФАСО	2. април 1987. (Р)
БУРУНДИ	19. мај 1982. (Р)
ЦЕНТРАЛНОАФРИЧКА РЕПУБЛИКА	22. децембар 1980. (Р)
ЧАД	23. јун 1999. (Р)
ЧЕШКА	26. март 1993. (С)
ЧИЛЕ	20. фебруар 1980. (Р)
ДАНСКА	25. јул 1979. (Р)
ДОМИНИКА	4. април 1995. (Р)
ДОМИНИКАНСКА РЕПУБЛИКА	12. фебруар 1985. (Р)
ЕГИПАТ	7. фебруар 1974. (Р)
ЕКВАДОР	16. јун 1975. (Ац)
ЕЛ САЛВАДОР	8. октобар 1991. (Ац)
ЕСТОНИЈА	27. октобар 1995. (Р)
ЕТИОПИЈА	6. јул 1977. (Р)
ФИЦИ	21. новембар 1990. (Р)
ФИЛИПИНИ	19. септембар 1985. (Р)
ФИНСКА	4. март 1987. (Р)
ФРАНЦУСКА	27. јун 1975. (Ац)
ГАБОН	30. децембар 1986. (Р)
ГАМБИЈА	1. јул 1987. (Р)
ГАНА	4. јул 1975. (Р)

ГРЧКА	17. јул 1981. (Р)
ГРЕНАДА	13. август 1998. (Ац)
ГРУЗИЈА	4. новембар 1992. (С)
ГВАЈАНА	20. јун 1977. (Ац)
ГВАТЕМАЛА	16. јануар 1979. (Р)
ГВИНЕЈА	18. март 1979. (Р)
ХАИТИ	18. јануар 1980. (Р)
ХОЛАНДИЈА	26. август 1992. (Ац)
ХОНДУРАС	8. јун 1979. (Р)
ХРВАТСКА	6. јул 1992. (С)
ИНДИЈА	14. новембар 1977. (Р)
ИНДОНЕЗИЈА	6. јул 1989. (Ац)
ИРАК	5. март 1974. (Ац)
ИРАН	26. фебруар 1975. (Ац)
ИРСКА	16. септембар 1991. (Р)
ИСЛАНД	19. децембар 1995. (Р)
ИТАЛИЈА	23. јун 1978. (Р)
ИЗРАЕЛ	6. октобар 1999. (Ац)
ЈАМАЈКА	14. јун 1983. (Ац)
ЈАПАН	30. јун 1992. (Ац)
ЈЕМЕН	7. октобар 1980. (Р)
ЈЕРМЕНИЈА	5. септембар 1993. (С)
ЈОРДАН	5. мај 1975. (Р)
ЈУГОСЛАВИЈА	26. мај 1975. (Р)
ЈУЖНА АФРИКА	10. јул 1997. (Р)
КАМБОЏА	28. новембар 1991. (Ац)
КАМЕРУН	7. децембар 1982. (Р)
КАНАДА	23. јул 1976. (Ац)
КАТАР	12. септембар 1984. (Ац)
КАЗАХСТАН	29. април 1994. (Ац)
КЕНИЈА	5. јун 1991. (Ац)
КИНА	12. децембар 1985. (Р)
КИПАР	14. август 1975. (Ац)
КИРГИСТАН	3. јул 1995. (Ац)
КОЛУМБИЈА	24. мај 1983. (Ац)
КОНГО	10. децембар 1987. (Р)
КОНГО ДР	23. септембар 1974. (Р)
КОРЕЈА НДР	21. јул 1998. (Ац)
КОРЕЈА РЕП.	14. септембар 1988. (Ац)
КОСТАРИКА	23. август 1977. (Р)
КУБА	24. март 1981. (Р)
ЛАОС	20. март 1987. (Р)
ЛЕТONIЈА	10. јануар 1995. (Ац)
ЛИБАН	3. фебруар 1983. (Р)
ЛИБИЈА	13. октобар 1978. (Р)
ЛИТВАНИЈА	31. март 1992. (Ац)
ЛУКСЕМБУРГ	28. септембар 1983. (Р)
МАДАГАСКАР	19. јул 1983. (Р)
МАЂАРСКА	15. јул 1985. (Ац)
МАЈНМАР	29. април 1994. (Ац)

МАКЕДОНИЈА	30. април 1997. (С)
МАЛАВИ	5. јануар 1982. (Р)
МАЛДИВИ	22. мај 1986. (Ац)
МАЛЕЗИЈА	7. децембар 1988. (Р)
МАЛИ	5. април 1977. (Ац)
МАЛТА	14. новембар 1978. (Ац)
МАРОКО	28. октобар 1975. (Р)
МАУРИЦИЈУС	19. септембар 1995. (Р)
МАУРИТАНИЈА	2. март 1981. (Р)
МЕКСИКО	23. фебруар 1984. (Ац)
МОНАКО	7. новембар 1978. (Р)
МОНГОЛИЈА	2. фебруар 1990. (Ац)
МОЗАМБИК	27. новембар 1982. (Р)
НЕМАЧКА	23. август 1976. (Р)
НЕПАЛ	20. јун 1978. (Ац)
НИГЕР	23. децембар 1974. (Ац)
НИГЕРИЈА	23. октобар 1974. (Р)
НИКАРАГВА	17. децембар 1979. (Ац)
НОРВЕШКА	12. мај 1977. (Р)
НОВИ ЗЕЛАНД	22. новембар 1984. (Р)
ОБАЛА СЛОНОВАЧЕ	9. јануар 1981. (Р)
ОМАН	6. октобар 1981. (Ац)
ПАКИСТАН	23. јул 1976. (Р)
ПАНАМА	3. март 1978. (Р)
ПАПУА НОВА ГВИНЕЈА	28. јул 1997. (Ац)
ПАРАГВАЈ	27. април 1988. (Р)
ПЕРУ	24. фебруар 1982. (Р)
ПОЉСКА	29. јун 1976. (Р)
ПОРТУГАЛ	30. септембар 1980. (Р)
РУМУНИЈА	16. мај 1990. (Ац)
РУСИЈА	8.12. октобар 1988. (Р)
САН МАРИНО	18. октобар 1991. (Р)
САУДИЈСКА АРАБИЈА	7. август 1978. (Ац)
СЕЛШЕЛИ	9. април 1980. (Ац)
СЕНЕГАЛ	13. фебруар 1976. (Р)
СИРИЈА	13. август 1975. (Ац)
СЈЕДИЊЕНЕ АМЕРИЧКЕ ДРЖАВЕ	7. децембар 1973. (Р)
СЛОВАЧКА	31. март 1993. (С)
СЛОВЕНИЈА	5. новембар 1992. (С)
СОЛОМОНСКА ОСТРВА	10. јун 1992. (А)
СТ. КИТС И НЕВИС	10. јул 1986. (Ац)
СТ. ЛУЦИЈА	14. октобар 1991. (Р)
СУДАН	6. јун 1974. (Р)
СУРИНАМ	23. октобар 1997. (Ац)
ШПАНИЈА	4. мај 1982. (Ац)
ШРИ ЛАНКА	6. јун 1980. (Ац)
ШВАЈЦАРСКА	17. септембар 1975. (Р)
ШВЕДСКА	22. јануар 1985. (Р)
ТАЏИКИСТАН	28. август 1992. (С)
ТАЈЛАНД	17. септембар 1987. (Ац)

ТАНЗАНИЈА	2. август 1977. (Р)
ТОГО	15. април 1998. (Ац)
ТУНИС	10. март 1975. (Р)
ТУРКМЕНИСТАН	30. септембар 1994. (С)
ТУРСКА	16. март 1983. (Р)
УГАНДА	20. новембар 1987. (Ац)
УКРАЈИНА	12. октобар 1988. (Р)
УРУГВАЈ	9. март 1989. (Ац)
УЗБЕКИСТАН	13. јануар 1993. (С)
ВАТИКАН	7. октобар 1982. (А)
ВЕЛИКА БРИТАНИЈА И СЈЕВЕРНА ИРСКА	29. мај 1984. (Р)
ВЕНЕЦУЕЛА	30. октобар 1990. (Ац)
ВИЈЕТНАМ	19. октобар 1987. (Ац)
ЗАМБИЈА	4. јун 1984. (Р)
ЗЕЛЕНОРТСКА ОСТРВА	28. април 1988. (Ац)
ЗИМБАБВЕ	16. август 1981(Р)